
EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII A

Anul școlar 2018–2019

**Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Simulare pentru clasa a VII a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Öt perc sem telt bele, a madárkereskedő eladta Misi Mókust az előkelő vevőnek. Kalickástul kivitte a segéd Misit a kocsira, és elhajtottak.

Ez már estefelé történt. Mire Misi Mókust a kalickájával együtt új gazdájának lakására szállították, egészen sötét lett. Új lakóhelyén nem volt más társasága, mint a háziak. Vagyis a kisiú, az édesapja és az édesanyja. [...]

A kisiú odament hozzá, és nagyon nyájasan megállt a kalickánál.

– No, mi van veled, kismókusom? Hisz úgy szeretlek! Úgy örülök, hogy apukám megvett nekem!

– Annál kevésbé örülök én! – motyogta Misi. De nem mozdult.

A kisiú édesapja és édesanyja is odament közben a kalickához. A kisiú édesapja így szólt:

– Ne zavard, fiacskám, a kismókust. Látod, alszik. Talán fáradt.

– Úgy van! – szólt a fiúcska édesanyja is. – Hagyd, szívecském, ezt a kis ugribugrit.

Gyere az ágyacskádba.

– Majd reggel játszatsz vele – toldotta meg a fiúcska apja.

De hát a kisiú rakoncátlankodni kezdett.

– Nem akarok még lefeküdni. Azt akarom, hogy ugráljon nekem, mint a kirakatban!

Hozok egy botot, és megpiszkálom.

– Azt nem szabad, fiacskám. Megharagszik a kismókus, ha durván szurkálod – mondta az apja.

Hát bizony Misi Mókus, amikor hallotta, hogy a kisiú nyaggatni akarja, egyszerre megmozdult, és a fogát vicsorította.

– Vigyázz! Ne piszkálj, mert még megbánod!

A kisiú édesanyja engedékenyen szólt az elkényeztetett gyerekekhez:

– Jó! Maradj itt kissé a mókusod mellett. De ne bánts, csak szépen beszélj vele.

– Na, ugrálj egy kicsit! – szólt erre a kisiú Misinek.

– Azért se! – kuporodott össze Misi.

– Miért nem ugrálsz? [...]

– Már ágaskodik! – ujjongott a kisiú, míg apja és anyja nevetett Misi erélyes mozdulatain.

– Eresszettek szabadon! – kiabálta most már Misi, kalitkája rácsához nyomva fejét.

A kisiú hirtelen odadugta mutatóujját a rácshoz, hogy megrémítse Misit.

– Ugye, te csúnya?! – sértegette Misit. – Tudnál te ugrálni, csak nem akarsz! Makacs vagy!

Misi Mókus abban a pillanatban kidugta mancsát a drót között, és jókorát karmolt a kisfiú ujján. A fogát is vicsorította. Meg is harapta volna a fiúcska kezét, ha a feje kifért volna a drót között.

– Jujjuj! – sivalkodott a fiúcska. – Ez egy gonosz vadállat!

– Ugye, ugye? – dorgálta az édesapja. – Figyelmeztettek, hogy addig ne nyúlj a kismókushoz, míg meg nem szelődül. Most megkaptad a magadét. Megérdemelted az engedetlenséged miatt.

– Úgy van! – mondta a fiúcska édesanyja is. – Most érd be ezzel, és gyerünk lefeküdni!

A nyafogó kisfiút kivezette édesanyja a szobából. Az édesapja pedig fogott egy nagy fehér asztalkendőt, és Misi Mókus kalickájára terítette.

– Aludj, te kis vadóc! – mondta. – Majd a jó bánásmód megszeli!

– Majd ha fagy! – mondta erre Misi az asztalkendő alatt a sötétben. – Teszek róla, hogy ne tartsatok fogságban!

Mert közben Misi Mókus kieszelte, hogyan menekülhet el a ketrecből.

(Tersánszki Józsi Jenő: *Misimókus kalandjai*)

1. Kik a fenti szöveg szereplői, és milyen viszonyban vannak egymással? 5 pont
2. Igazold, hogy a szöveg fikcióra épül! Indoklásodat a szövegből vett példákkal támaszd alá! 5 pont
3. Értelmezd a következő kifejezéseket a szöveg alapján!
toldotta meg, rakoncátlanokodni kezdett, megkaptad a magadét, érd be ezzel, majd ha fagy 5 pont
4. Alkoss 5 olyan összetett szót, melynek a *mókus* szó előtagja vagy utótagja legyen! 5 pont
5. Figyeld meg a múlt idő jelét a következő példákban. Megfigyeléseid alapján fogalmazd meg a múlt idejű igék helyesírására vonatkozó szabályt!
telt, kivitte, történt, megállt, megvett 5 pont
6. Határozd meg a következő szavak szófaját a szöveg alapján!
öt, segéd, nyaggatni, gonosz, szelődül 5 pont
7. Jellemezd 10–15 mondatban Misimókust a szövegrészlet alapján 15 pont

SUBIECTUL al II-lea (45 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Leonardo da Vinci az 1480-as évek végén kezdett behatóbban foglalkozni az emberi test anatómiájával. Leonardo elsőként jött rá, hogy a szem sötétkamrához hasonlatos. Környezetünkről a látás nyújtja a legteljesebb tájékozódást. Megfigyelhetünk nagy távolságokban végbemenő eseményeket, mint például a vándormadarak érkezése itt hagyott fészkekre, vagy apró élőlényeket, tárgyakat, amelyekhez alig tudunk hozzányúlni, mint például egy darab sókristály. A fényképezőgép a természet bőkezű szépségeibe tud egyre mélyebben behatolni, képes apró dolgokra rávilágítani, a távoli bolygók fényét rögzíteni, amelyet az ép szem tökéletesen lát, azonban nem vesz észre.

A fotográfus feladata, hogy felmutassa az idő, a század tulajdon alakját és lenyomatát. Arisztotelész az i.e. 4. században észrevette, hogy napfogyatkozás közben a platánfa alatt a földön lévő fénykörök fokozatosan vékony félholddá változnak, és ezzel felismerte a kis résen történő képvetítés jelenségét, az „ős fényképezőgép” elvét, a camera obscura egyik alapfunkcióját. A fénykép célja már akkortól, a kezdetektől az, hogy tükröt tartson a természetnek, hogy felmutassa az erénynek vagy a gúnynak a képét. 1839-től egészen napjainkig mániákusan gyűjtjük, termeljük a különböző témájú és funkciójú fotográfiákat, amelyek képesek befolyásolni a mások által létrehozott stílus hullámai hátán saját szemléletünket.

Az emlékezet többnyire képekben őrzi a múltat, a képek formálják, befolyásolják a múlttól való elképzelésünket. A valóságábrázolás mint önálló dokumentarista fotografiai irányzat egyik elindítója a századfordulón kibontakozó amatőrfényképezés csodagyereke, Jacques Henri Lartigue (1894–1986) volt. Ezerféle dolog érdekelte: a mozgás, a versenyautók, a lóverseny, a sport... Nyolc éves korától kezdve hosszú élete során nap, mint nap megörökítette a körülötte zajló élet legapróbb mozzanatait.

(Cimbora, 2009. április, Bodoni Barnabás rovata)

1. Mire használható fel a fényképezőgép? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
2. Ki volt a valóságábrázolás mint önálló fotografiai irányzat egyik elindítója? Írd ki a helyes válasz betűjelét a vizsgalapra!
 - a. Arisztotelész
 - b. Leonardo da Vinci
 - c. Jacques Henri Lartigue5 pont
3. Mit jelent a **camera obscura**? Következtess a szövegkörnyezet alapján! 5 pont
4. Mi a fotográfus feladata? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
5. Adj a szövegnek reklámszerepű, hatásvadász címet! 5 pont
6. Mi volt a szöveg szerint a fénykép célja a kezdetekben, és mi napjainkban? 5 pont
7. Helyezd el a fotográfia történetének időtengelyén a következő neveket! Milyen sorrendben tevékenykedtek? Indokold válaszod a szövegből vett információk alapján!
Arisztotelész, Bodoni Barnabás, Jacques Henri Lartigue, Leonardo da Vinci 5 pont
8. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? 5 pont
9. Te miért fényképezel/fényképeznél? Fejtsd ki válaszodat 5–10 mondatban saját tapasztalataid alapján! 5 pont